

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
 cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень.
 В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
 Видає Товариство "Українських Робітничих Вістей".
 Передає на рік \$4.00
 Адреса:—
UKRAINIAN LABOR NEWS
 cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ЯК ВИГЛЯДАЄ РОЗОРУЖЕННЯ.

Затихли вже голоси преси про Вашингтонську "розоружну" конференцію. Делегати, після прощальної промови президента Гардінга, розійшлися, будучи дуже задоволені результатами своєї праці. Та і є, чого бути задовленими: на конференції рішено "розоружити" велику кількість воєнних кораблів таких сильних на морі держав, як Англія, Америка, Японія. На суші "якісно" рішено не розоружувати ніякої зброї, лише на випадок війни вести її в "культурний" спосіб, дотримуючись нових удосконалених правил "гуманності". В тій цілі в Злучених Державах виробляють вже нові трійливі гази, сила трійливого газу не сильніша навіть "тепловим варваром". Проти газів німецького винаходу можна було бодая до певної міри боронити ся масками. А проти газів американського виробу, як доносить газета, масками годі закрити ся. Вони проходять в тіло чоловіка і передають навіть кістки. Ними можна наповнити бомби і кидати їх з аеропланів на ворога, на його села і від тих газів нема жадного захисту. Все вони палять, нищать на своїм шляху. Фабрика, де виробляють ся ті гази, їде повним ходом, так що навіть безробітні на ній не відбили ся.

З морських держав першою почала "розоружувати ся" Японія, если вірити російському журналові "Голос Японії", який видається ся в Токіо за японські, розуміють ся, гроші і є органом "японо-російського політико-економічного співробітництва". В тій журналі з 15. січня с. р. читаємо про те, як Японія "переводить в життя" ухвали Вашингтонської конференції. А переводить вона їх в наступний спосіб:

"Японія давно намітила відому морську програму "восьми", котру стремить якнайкорше здійснити. З тою ціллю ведуть ся інтензивні роботи на корабельних доках. Для 18. листопада зібрав спущений на воду новий дреднаут "Кага", а 22. листопада на тих самих Кавасакських доках відбуло ся закладення нового дреднаута "Атага", який буде мати 44 тисяч тон поємності.

Коло будови супердреднаута "Кага", який має 39.900 тон поємності, працювало багато тисяч робітників; тепер число їх збільшено вдвоє.

В лютому буде спущений на воду новий супердреднаут "Тоса", будова якого докінчується в Нагасаках. Величина його така як і "Кага". Обидва будуть уоружені 16-цалевими арматами.

В Йокосука і Курі ведуть ся інтензивні роботи коло закінчення дреднаутів "Амагі" і "Акагі". Вони будуть спущені на воду в 1922 р. Поємність їх така сама як і "Амагі", т. є, по 44 тисячі тон кожний. Вони будуть уоружені 16-цалевими арматами.

Російська часопись "Шанхайская Жизнь" доносить, що введові приступають ся в Японії до будови двох нових супердреднаутів "Овари" і "Ки".

Ось так виглядає морське розоруження Японії. Ні Англія, ні Америка не захочуть мати сильного конкурента на Далекім Сході. А щоби з ним суперничати, вони мусять, не дивлячись на рішення Вашингтонської конференції, збільшити свої флоты, бо в протинний раз в один прекрасний день їх жовта союзниця Японія скаже їм забрати ся з Далекого Сходу. Тому всякі балачки про морське розоруження, або бодая про зменшене флоты цих держав, є ніщо інше як дипломатичне замилування очей. Конференція рішила розоружити певну кількість воєнних кораблів, але, розуміють ся, таких, яких цілий десяток не встоїть перед одним новим типом супердреднаута з його 44.000 тон поємності і 16-цалевими арматами.

Франція також "розоружує ся". Французька палата послів ухвалила 6. грудня морський бюджет, на основі котрого Франція буде мати в 1922 році 56.000 воєнних матросів, тобто на 6 тисяч більше, як має перед війною.

А тим часом представники цих держав засідали у Вашингтоні цілий 3 місяці, виголощували "високо-гуманні" промови та раднали над "розоруженням". А результати: нові, не чувані очима, трійливі гази, величезні супердреднауты і побільшене число воєнних матросів. Так буржуазія дурить світ, владючи з себе гуманістів. Вона кричить про розоруження та про мир і в той сам час готується до нової війни.

Японія прирешла на Вашингтонській конференції забрати свої війська з Сибіру і в той сам час починає нову воєнну авантюру на Далекім Сході, довозичи до Владивостоку свіжі війська. Газети починають писати про можливість війни між Сов. Росією і Японією. Японія заклучила вигідну угоду з "правительством" Меркулова у Владивостоці в справі величезних концесій на Далекому Сході і помогла російським білогвардійцям захопити Хабаровск. Але посідати телеграми доносять, що червоні добровольці відбили Хабаровск і гонять меркуловців в напрямі Владивостоку. І Японія змушена є посылати до Владивостоку нові війська.

Американські капіталісти, які острять свої зуби на багатства Сибіру, є незадоволені поведінкою Японії. І тому то не дивлячись на ухвали та голосні промови делегатів на Вашингтонській конференції, можна з певністю сказати, що як і виріб трійливого газу в Злучених Державах так і спускає на воду та розпочає будову нових супердреднаутів в Японії піде скоршим темпом тепер, як перед розоружною конференцією.

Водниць.

ПОЛЬСЬКА ЦЕНзуРА СЯГАС АЖ ДО КАНАДИ.

В кореспонденціях зі Львова до "Українських Робітничих Вістей" цензурюють ся вісти, що викривають нові контрреволюційні плани Петлюри і Петрушевича.

На днях ми отримали від нашого львівського кореспондента кілька кореспонденцій, написаних еше в другій половині грудня м. р. і на початку січня с. р., які перейшли через польську цензуру. Одну з цих кореспонденцій містимо в сім числі "Українських Робітничих Вістей", інші помістимо в наступних числах.

Як читачі бачуть, кореспонденція є дуже спізнена. В той час, як ми вже отримали львівський "Вперед" з 12. лютого с. р., то кореспонденція є датована ще 20. грудня м. р., себто є спі-

знена о близько цілих два місяці. Також помічена в минулому числі "Українських Робітничих Вістей" вісти нашого львівського кореспондента п. н. "Капітуляція буржуазії", має дату 24. грудня 1921. Інші кореспонденції є також дуже спізнені.

Далше, як бачуть читачі з поміщеної в сім числі "У.Р.В." кореспонденції про "новий курс українського монархізму в старім краю", польська цензура в Східній Галичині цензурує те, що відноситься до різних тайних коншпактів Петлюри і Петрушевича з контрреволюціонерами інших народностей. Підчеркуємо, що не за вислову проти Польщі або за викривання якихось польських планів цензурує польська цензура кореспонденції зі Львова до "У.Р.В.", але за викривання нових чорних планів Петлюри і Петрушевича.

Значимо ще тут і те, що почерк письма нашого кореспондента є дуже нечиткий і тяжко його прочитати Українцями, а не то Поляками. Поляк навіть не міг би бути цензором наших кореспонденцій. Значить, наняті за польські гроші українські "патріоти" сповнюють для польських панів службу шпійнів і цензурують українську кореспонденцію, призначену за границю.

Так то польська шляхта, союзниця Петлюри, не вдоволяєть ся тим, що займає уста українському робітництву і селянству в Східній Галичині, але протягає ще свою чорну руку і до Канади і не дає спомогти українському робітництву в сім краю довідати ся правду про те, що робить ся в старім краю. Тим самим вона стає до помочи Петлюри і Петрушевичам, дарма, що сей останній заявляє, що з шляхецькою Польщею не має нічого спільного.

Так то українські виробки в старім краю, що наняли ся на службу до польських панів, пильно дбають про те, щоби українські робітники в Канаді не довідали ся правди про нову чорну роботу головного хама Петлюри і денкінца Петрушевича.

НОВИЙ КУРС УКРАЇНСЬКОГО МОНАРХІЗМУ У СТАРОМУ КРАЮ.

(Від власного кореспондента.)

Львів, 20. грудня 1921.

Я вже нераз писав Вам про се, як українська буржуазія нищить український народ та які кайдани готуєть його пролетарському державному життю.

Що зробили для "визволення" українського народу отаман Петлюра і диктатор Петрушевич, се звісне вже і найменшій українській дитині. Вони помогли силондурвати країну, вони їй були приписані в сьому, що частина українських земель опинилась поза межами української держави.

(Сцензувано 2 рядки.)

Петрушевич з умови з Денкіном та коншпактами з російськими монархістами. Один і другий звязались з імперіалістичною антагою та монархістами на се, щоби повалити пролетарський соціалістичний режим Радянської України.

До сього вживають вони всіх штурчок. Петлюра при підмозі

(Сцензувано 3 рядки.)

Та він не спить. За французькі гроші почав видавати в Відні орган "Україна", у Варшаві за польські гроші "Українську Трибуну", в яких шкалює та ольовує соціалістичну Україну. Непозовидували йому спириту і галицькі контрреволюціонери. Одні причинили ся Габсбургського архиказя (Вільгельма) Василя Вишиваного, та його "Соборної України", другі, а між ними й Петрушевич, забирають о ласку антанті, а се при помочи російських монархістів.

Петрушевич і його кумпані числять на се, що антаца зничить большевиків, що повстане "Третя" демократична" Росія і з нею старяться ся ввійти в порозуміння. Він використовує при тому теперішнє положення Східної Галичини. За границю поїде на се, що справа державности Східної Галичини не вирішена, що в найближчій будучности ся справа стане предметом нарад антантської "Ліги Націй". Петрушевич забирає, щоби Східну Галичину відібрати Полякам та приділити до "Третьої демократичної" Росії як автономну губернію. За се обіцяє зничити і большевиків та Радянську Україну і навіть "самостійницькі" стремління Петлюри.

Словом, повна негачія, заперечення та відхрещування ся від всякого державного українства.

Для сеї "концепції" Петрушевич хоче приєднати і українське населення в Східній Галичині — (Послідні слова "в Східній Галичині" відчитано зі сцензуваного, — Ред. "У.Р.В.")

(Сцензувано 5 рядків.)

Думає і числить на се, що збудоване та

(Сцензувано 3 рядки.)

вішого москвофільського монархізму.

Для сеї думки він зеднає в краю гурт "патріотів". В Перемишлі є його головою опора, а перемишльський "Український Голос" се головний орган монархізму і москвофільства в Східній Галичині. Та недавно його висланники діїшли і до Львова, та зумили скалтувати тут сі елементи з поміж українських "трудовиків" (Послідне слово відчитано зі сцензуваного.)

(Сцензувано 2 рядки.)

Сі елементи хотять виторити навіть організацію орієнтації на "Третю демократичну" Росію та звернули ся навіть о поміч до українських соціалдемократів у Львові.

Чи партія, яка колись стояла на службі у отамана Петлюри, чи ся сама петлюрівська українська соціалдемократія піде тепер на службу москвофільського монархізму, покино не знати. Здаєть ся, що тверда лекція, яку дали її провідникам українські робітники та навіть самі члени партії за службу у Петлюри, повчиль її політичного розуму і вона на нову службу "Третьої демократичної" Росії не піде. Не схоже хіба сама до ґрунту зничити своєї української революційної ідеології, яку будь що будь до війни і революції має. Бо як злочинном супроти українських селянських і робітничих мас була її колишня служба у "батька" Петлюри, так само злочинном будаб служба з Петрушевичем у російських монархістів.

Петлюра нищив зміст державного українського життя, його основу, соціалістичну форму влади, а Петрушевич заперече спільно з російськими монархістами і саму українську форму нашої державности.

Завдання українських соціалістів, як що вони справді вірники класових інтересів українських селян і робітників, може бути тільки орієнтація на українську радянську республіку, яка однокмо скорше чи пізніше зможе і розв'яже і справу Східної Галичини.

Чи сям шляхом піде і на сьому видержить управа української соціалістичної партії в Східній Галичині, се покаже найближша будучність.

Ір.

БУДУЮТЬ СОБАКАМ ПАМ'ЯТНИК, ТІЛЬКИ НЕ ВСТІ. ШКІЛЬНИЦТВО НА РАД. УКРАЇНІ.

Французські капіталісти задумали відплатитись тим собакам, які брали участь в європейській війні по стороні Франції. Вони рішили побудувати собакам пам'ятник.

Невдачний старинний Рим не догадав ся винагородити гуей, які "спасли Рим". За те його постигла "кара божа". Французські капіталісти догадливіші. Побудувавши собакам пам'ятник, їм прийдеть ся тільки подумати над відповідно для него напискою. От хоч би в роді такої:

"Собакам Франції і їх будучому потомству, владчи французські капіталісти, за їх вірну службу на полях бою. Собаки вірності і преданності на полях бою є найкращою запорукою вірної дружби між собаками і капіталістами Франції в будучности. Нехай жие єдність між собаками і капіталістами!"

**

Вишиваний також має "платформу". Навіть цікаво "платформу", з якою ми не можемо де в чім не згодити ся. Один з членів групи Вишиваного так характеризує платформу своєї групи:

"Ми чисті самостійники і завжди будемо обстоювати самостійність України перед Москвою. Одне ми не нахилимо народови наших ідеалів і який показало ся, що український народ думає інакше, ми піддамо ся його волі".

Свята правда. Український народ якраз подумавши інакше, викинув вишиванців з України, і вишиванці, "згідно з своїми ідеалами" піддали ся його волі.

Всім контрреволюціонерам бажаємо такої "платформи".

**

У Відні скликається ся так званий "український національний конгрес". Скликається ся він, як пише петлюрівсько-варшавська "Трибуна", "враз на передодні всеєвропейської або навіть всевітньої конференції в Генуї".

Пословиця каже: куда кинь з конитом, туди рах з кльшню. Українські — "по рахету" — політичні раки, оті ріжні вишиванці, скоропадкиці, петлюровці, петрушевичівці, з платформами "хліборобів", "демкратів", "державників" і взагалі без жалних платформ, вся та жовто-бланична рачуночарівня і на даліше малує та бавить ся в політику і в "конгреси". Біла тільки в тім, що кожда з тих груп, а навіть одиничні дуже старяться ся виперти ся на вершок і тому всіма силами поборують иншу. Всі вони плавають одна другій в очі, пригадують одна другій старі гріхи, котрих жалув з них не бракує.

"Визначні діячі" з тої жовто-бланичної саламаки ведуть на шпальтах своїх газет полеміку на тему — з яких партій та груп має складатися та той "конгрес". Всім тим Чикаленкам та Архипенкам, з приводу їх "конгресу" ми сказали словами Крилова з байки "Квартет":

"А ви, друзя, как не садитесь, все в музыканты не годитесь".

**

Маємо одного приятеля в боротьбі за "українську державність"... Та це їй не якогубудь Догерта, але "авторитетного приятеля".

Знаю, що кортит вас, читачу дізнатись якнайкорше, хто він такий... Тревайте, про таких "авторитетних приятелів" не подумавши відразу не говорить ся.

В Римі вибрано нового "найвишого достойника" папу. Тяжко трохи прийшло ся кардиналам при виборах, так що аж за дванадцятим разом вибрали. І оскільки ми підозріваємо, причиною такої тяжкої натури кардиналів при виборі папи була "українська справа". Насамперед, в особі кардинала Гаспарі, який завідує при "найсвятішій" престолі відділом українсько-небесних законорядних справ, "Україна" має досить компетентного і поінформованого в наших

справах державного діяча", пише "Укр. Трибуна" з 8. лютого.

Отже з тої причини "тепер і голова св. престолу так само не буде незнайком українських стосунків" і "ми в особі його будемо мати авторитетного приятеля".

Ось аж тепер "наша державна справа" піде як по маслі. Де не владсть ся взяти бандинизмом чи дипломатичною хитростю, там візьмемо папським алілуєм.

Тільки і тут неприхильні до "нашої справи" люди старають ся шкідити і з папи-приятеля — готові зробити ворога "українській справі".

"Вперед" з 9. лютого доносить, що теперішній новий папа, будучи два роки тому назад апостольським нунцієм при річпосполитій у Варшаві, назвав делегацію українських священників, католиків грецького обряду, бунтарями. Делегация вернула, сьорбнувши холодного. А після свого вибору папа звернув ся до польських кардиналів Дальбора і Яковича, назвавши їх такими словами:

"У вашіх особах бачу і виітаю Польщу. Благословлю її. Скажіть Полякам, що любив і буду дуже любити Польщу і за неї не перестану молити ся".

Чи не має чого "Укр. Трибуна" радити? Наймиг-раб; який з собачою вірністю служить своєму панови, завжди радується, коли його пана хтось хвалить. Та чи тільки наймити з варшавської "Трибуни" радують ся новому "авторитетному приятелю"? Не бракує їх і в побожнім Вінніпегу.

Від продажного раба годі щось лішого вимагати.

**

Але той самий раб — петлюрівська варшавська "Трибуна" — в тім самім числі і на той самій стороні висловлюється на адресу незможних селян України ріжними дайливими епітетами, називаючи їх "сільськими хулганями" та "червоними дурисвітами".

Нам зрозуміла ненависть "Трибуни" до українського селянства, тільки якже се погодити з тими сталими твердженнями "Трибуни" і всієї чорнозотеної преси, що селянство на Україні стоїть за "У.Н.Р." і що воно є 100 процент націоналістичне?

Ми віримо, що се обурене "Трибуни" хвиле. Се обурене спричинило ніщо інше, як кийські "Вісти", які попали до рук "Трибуни", про що воно сама пише. Побачила червоні з горячки дальнула та вже тепер навіть папським зником не злякає.

Українські робітники в Канаді і Америці, сі сини незможного селянства на Україні і в Галичині, повинні собі запам'ятати наступне:

Папський кардинал Гаспарі є для "Укр. Трибуни" приятелем; новий папа римський, який назвав навіть своїх вірних наймитів — галицьких греко-католицьких попів, бунтарями, і молисть ся за шляхецьку Польщу, є для "Укр. Трибуни" "авторитетним приятелем"; а українські незможні селяни є для "Укр. Трибуни" "хулганями" і "червоними дурисвітами"; сама "Укр. Трибуна" є для вінніпегського "Укр. Голосу" старшою сестрою, не по літах, але по "широ українській ідеї". Навіть деякі ріднять їх між собою: "Укр. Трибуна" називає незможних селян України "червоними дурисвітами", а "Укр. Голос" називає свідомих робітників в Канаді "комуністичними дурисвітами". Зате як похвалює висловлюється ся "Укр. Голос" про "Укр. Трибуну"...

Чи побудує їм обом папа римський за се пам'ятник? Навряд... Мусій.

Представники робітництва на конференції в Генуї.

Італійський уряд ухвалив у склад своєї делегації на конференцію в Генуї вчисити та відділом українсько-небесних законорядних справ, "Україна" має досить компетентного і поінформованого в наших

Виховане дитин на Радянській Україні переняла на себе в цілости держава. Шкільна наука починаєть ся з 8 роком життя в т. за. "єдиної трудової школи", якої провідною думкою є поучити науку з працею, а не давати дитині тільки теоритичне образование. Єдиною зветь ся школа тому, що в цій радянській республіці є тільки один тип школи, до якої дитина починає ходити у 8 році життя, а кінчить її в 15 році. По скінченню трудової школи, може одержувати фахову освіту. З тої причини, цілком оправдано, радянська влада мусіла позносити давні університети, а на їх місце поставити нові інститути народної освіти та ріжні фахові школи. Коли порівняти одну трудову школу зі школами на заході, то вона відповідала би народній школі, відлаовій та низній, середній. Трудова школа має ще ту добру сторону, що по роках, коли через неї переїде ціле населення республіки, мусить зникнути вся ріжниця в освіті поодиноких громадян.

Положене трудової школи доволі трудне. Передовсім її потрібні учителі з більшим знаням, аніж у давній школі. Таких сил мало. Далі відчувається ся нестача інвентару і шкільних приладів. До боротьби з таким положенням приступило ціле українське учительство. Воно врешті-решт зрозуміло, що бойкотувати радянську владу і трудову школу не тільки не розумно, але і шкідливо. Як з одної сторони смішно вимагати від радянської влади, щоби вона дозволяла заціплювати шовінізм, так з другої можна цілком отверто вести культурну працю, без ніякої антирадянської закраски. Були випадки, що деякі комісарі, прислані з Росії, вступали проти української школи, коли помітили протирадянську працю учителя, але таких випадків було дуже мало, а сьгодні майже нема. Якщо навіть трапляєть ся, то тільки з вини учителя.

Шкаєе одно. На Україні виробив ся тип Великокорів, які діїшли до переконання, що на Україні має будучину тільки українська школа. Російські школи поволі замирають, чого найкращим доказом се, що дієть ся в найбільш зросійщених губерніях, прямиром на Харківщині. І завідувача підвідлком народної освіти і завідувача шкільною клябовою секцією є Велікороска, але вся їх увага звернена на українські школи.

Найкращим доказом зросту українських шкіл, а завмирання російських, є числа звітів виконавчих комітетів. Навіть на Львівщині є повіти, де по селах нема ні одної російської школи. На Правобережжя справа стоїть ще краще. Навіть такий Харків може бути добрим доказом зросту українського шкільництва. На передмістї Заїківці була в 1920 р. тільки одна українська школа. В першій половині 1921 р. зукраїнізовано ще три. На тії підставі повстав серед російського учительства крик, що радянська влада нищить російську культуру.

Одно треба признати радянській владі, а імено, коли взяти під розвагу катастрофічні відносини на Україні, як голод і холод, що вона дбає про школи. Українці дістають вишну платню. Харчования дитин у шкільних ідальнях краще, як дорослих. Діти мають майже щодня м'ясо, в дітloch домах цілодневне удержанє і спанє.

Гірше представляєть ся справа з фаховими школами і інститутами вищої освіти. Голод відчувають і професори і студенти. Малі університетські міста відбирають професорські сили великим. Така доля стрінула харківський, з якого професорів забрав Київ, Полтава і Каміанець. Ціла Україна вкрита людовими університетами. Однак їхне положення прикрє. ("Вперед").